

آیین نامه تغذیه دانشجویان دانشگاه‌ها و دانشکده‌های علوم پزشکی کشور

دکتر سید حسن هاشمی
وزیر

دفتروزی

مقدمه:

مدیریت منابع یکی از اصلی ترین ارکان اصلی اقتصاد مقاومتی است و تامین منابع مالی خدمات دانشجویی از مهمترین موضوعاتی است که مدیران دانشگاه های علوم پزشکی کشور در سال های اخیر به آن اهتمام داشته اند. یکی از محورهای اصلی خدمات رسانی به دانشجویان در دانشگاه های علوم پزشکی کشور، موضوع تغذیه دانشجویی است. یکسان سازی رویه ها و جلوگیری از اقدامات و تصمیم گیری های سلیقه ای، همچنین ساماندهی دستورالعمل ها و ضوابط و قوانین حاکم بر غذاخوری های دانشجویی موجب تسهیل امور در این بخش مهم خواهد بود. از اهداف اصلی تدوین این آیین نامه پرداختن به موضوع مذکور، می باشد.

ماده ۱ - تعاریف

- ۱-۱- وزارت: وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- ۲-۱- دانشگاه: دانشگاه ها و دانشکده های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی- درمانی و مراکز و موسسات آموزشی تحت پوشش وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- ۳-۱- دانشجوی: شخصی که بر اساس مقررات آموزشی دانشگاه جهت تحصیل پذیرفته شده است و اشتغال به تحصیل نامبرده مورد تایید ساختار آموزشی دانشگاه باشد.
- ۴-۱- دانشجوی خوابگاهی: دانشجویی که مطابق قوانین دانشگاه حائز شرایط سکونت در خوابگاه شده و در یکی از خوابگاه های دانشجویی دانشگاه (اعم از ملکی و غیر ملکی) ساکن باشد.
- ۵-۱- کمیته تغذیه: کمیته ای متشکل از مدیر دانشجویی دانشگاه (رئیس کمیته)، رئیس اداره تغذیه (دبیر کمیته) و یک نفر از کارشناسان اداره تغذیه به انتخاب رییس کمیته (عضو) و دو نفر از نمایندگان دانشجویان دانشگاه از اعضای شورای رفاهی دانشجویان (یک نفر دانشجوی دختر و یک نفر دانشجوی پسر)
- تبصره: در صورت لزوم و بنابر تشخیص مدیر دانشجویی دانشگاه از سایر مسئولان معاونت دانشجویی و فرهنگی دانشگاه برای حضور در این کمیته دعوت به عمل خواهد آمد.
- ۶-۱- کارت تغذیه: کارتی است برای استفاده از غذای غذاخوری های دانشجویی که پس از احراز شرایط شاغل به تحصیل بودن در دانشگاه ذیربط به صورت فردی برای هر دانشجو صادر می شود.

دفتر وزیر

تبصره: در برخی از دانشگاه‌ها کارت‌های چند منظوره‌ای (شناسایی دانشجوی، تغذیه، خوابگاه و غیره) که شامل خدمات مختلف دانشجویی است صادر می‌شود.

۷-۱- **ژتون فراموشی:** مجوز استفاده از غذای غذاخوری دانشجویی دانشگاه برای دانشجویانی که نسبت به رزرو غذا قبلاً اقدام نموده ولی کارت تغذیه یا ژتون را به همراه ندارند.

۸-۱- **ژتون روز فروش:** مجوز استفاده از غذای غذاخوری دانشجویی دانشگاه برای دانشجویانی که غذا را قبلاً رزرو نموده اند.

۹-۱- **شورای تخصصی دانشجویی:** شورایی است که مطابق بند ۳ ماده ۱۲ آیین نامه جامع مدیریت دانشگاه‌ها بر اساس مصوبه جلسه ۶۸۴ مورخ ۱۳۸۹/۱۲/۱۰ شورایعالی انقلاب فرهنگی (ابلاغ مورخ ۱۳۹۰/۲/۱۸) در دانشگاه‌ها تشکیل می‌شود.

۱۰-۱- **اداره تغذیه دانشجویی:** اداره‌ای در معاونت دانشجویی و فرهنگی که رسیدگی و پیگیری و اجرای امور مربوط به تغذیه دانشجویان بر مبنای شاخص‌ها و استانداردهای رفاهی تعیین شده توسط معاونت دانشجویی و فرهنگی وزارت، به عهده‌ی آن می‌باشد.

۱۱-۱- **شورای انضباطی دانشجویان:** شورایی است که بررسی و پیگیری تخلفات دانشجویی را به عهده دارد.

۱۲-۱- **شورای رفاهی دانشجویان:** ساختاری متشکل از نمایندگان منتخب دانشجویان هر واحد دانشگاهی است که اعضای آن از طریق انتخابات و در چارچوب آیین نامه شورای رفاهی دانشجویان انتخاب می‌شوند.

۱۳-۱- **قیمت تمام شده غذا:** میانه‌ی قیمت تمام شده یک وعده غذای نهار و شام دانشجویی در کلیه دانشگاه‌های علوم پزشکی با احتساب کلیه‌ی مولفه‌های دخیل در تهیه‌ی غذاست که توسط معاونت دانشجویی و فرهنگی وزارت هر ساله تعیین و ابلاغ خواهد شد.

ماده ۲- اشخاص و نهادهای مرتبط با امور تغذیه دانشجویی:

۱-۲- اشخاص و نهادهای مرتبط با امور تغذیه دانشجویی عبارتند از:

- معاون دانشجویی و فرهنگی دانشگاه

- مدیر امور دانشجویی دانشگاه

دکتر سید حسن هاشمی
وزیر

دفتروزی

- اداره تغذیه دانشجویی (رئیس اداره تغذیه، کارشناسان تغذیه و بهداشت، پرسنل اداری و خدماتی)

۲-۲- وظایف اداره تغذیه دانشجویی دانشگاه های علوم پزشکی کشور عبارتست از:

- تهیه و تدوین شرایط اختصاصی قراردادها و مناقصه های مرتبط با تغذیه دانشجویی

- تهیه برنامه غذایی هفتگی یا ماهانه در غذا خوری های دانشجویی

- تهیه، تدوین و ارائه آمار و اطلاعات مرتبط با امور تغذیه دانشجویان و ارزیابی نیازها

- برنامه ریزی و نظارت بر اتوماسیون تغذیه دانشجویی

- پیگیری امور مربوط به کارت تغذیه دانشجویان

- نظارت بر کلیه امور پرسنل و اماکن تحت پوشش اداره تغذیه

- نظارت بر کیفیت و کمیت مراحل تهیه، آماده سازی، طبخ و توزیع غذای دانشجویان

- ارائه گزارش عملکرد به مدیران ذیربط

- اطلاع رسانی مناسب به دانشجویان در زمینه قوانین، فعالیتها و فرآیندهای مرتبط با تغذیه دانشجویان (شامل

اتوماسیون تغذیه، برنامه غذایی، رعایت اصول بهداشتی، عملکرد اداره تغذیه و)

- انجام نظرسنجی از دانشجویان و ثبت نتایج به صورت حداقل ترمی یک بار و آنالیز نتایج و تصمیم گیری

براساس نتایج جهت بهبود وضعیت تغذیه دانشجویان

- آموزش محورهای مختلف بهداشتی به کارکنان سالن های غذاخوری

- تحلیل وضعیت تغذیه دانشجویی و شناسایی نقاط قابل بهبود

- ارائه راهکارهایی اجرایی در زمینه بهبود وضعیت تغذیه دانشجویان

- مسئولیت پیگیری صدور و تایید صحت کارت بهداشتی صادر شده برای کلیه دست اندرکاران تهیه، آماده سازی،

طبخ و توزیع غذای دانشجویی به عهده رییس اداره تغذیه می باشد.

۲-۳- شرایط لازم برای تصدی ریاست اداره تغذیه، علاوه بر شروط عمومی برای بکارگیری پرسنل دولت، دارا بودن

حداقل مدرک لیسانس تغذیه و ترجیحا ۲ سال کار مفید در غذاخوری های دانشجویی می باشد.

۲-۴- با توجه به شاخص ها و استانداردهای تعریف شده توسط معاونت دانشجویی و فرهنگی وزارت، به ازای هر ۱۵۰۰

نفر دانشجو، حضور حداقل یک نفر کارشناس تغذیه در آشپزخانه ها و غذاخوری های دانشجویی الزامی است.

۲-۵- حضور یک نفر کارشناس بهداشت محیط در اداره تغذیه دانشجویی الزامی است.

دفتروزی

۲-۶- حوزه فعالیت و ارائه خدمات اداره تغذیه دانشجویی صرفاً محل‌های تعیین شده جهت توزیع غذای دانشجویی با تایید کمیته تغذیه، انبار های مواد غذایی، آشپزخانه ها و غذاخوری‌های تحت پوشش معاونت دانشجویی و فرهنگی دانشگاه خواهد بود.

۲-۷- توزیع شام در خوابگاه‌های دانشجویی در صورت تصویب کمیته تغذیه و تایید معاون دانشجویی و فرهنگی دانشگاه امکان‌پذیر خواهد بود.

۲-۸- اداره تغذیه دانشگاه موظف است جهت تجهیز سالن‌های غذاخوری به سیستم اتوماسیون رزرو و تحویل غذای دانشجویی با نسخه به روز شده نرم افزار اقدام نمایند.

۲-۹- اداره تغذیه دانشگاه موظف است جهت تجهیز انبار مواد غذایی، آشپزخانه ها و سالن‌های غذاخوری پیگیری و اقدام نماید.

۲-۱۰- اداره تغذیه دانشگاه موظف است نسبت به پیگیری و ایجاد پایگاه اینترنتی اختصاصی در سایت دانشگاه اقدام نمایند.

تبصره ۱: لازم است محتوای اطلاعاتی سایت به روز بوده و شامل معرفی اداره تغذیه و کارکنان آن، اهداف، برنامه غذایی، دسترسی به سیستم اتوماسیون غذا، و آموزش‌های تغذیه باشد.

تبصره ۲: تهیه نرم افزار نظرسنجی آنلاین تغذیه جهت نصب در سایت دانشگاه الزامی است.

ماده ۳- کارت تغذیه:

۳-۱- صدور کارت تغذیه برای هر دانشجو، پس از احراز مشغول به تحصیل بودن امکان‌پذیر خواهد بود.

۳-۲- هزینه صدور کارت تغذیه بر عهده دانشجو بوده که تنها از طریق واریز وجه به شماره حساب دانشگاه که در اختیار وی قرار می‌گیرد امکان‌پذیر خواهد بود.

۳-۳- هزینه صدور کارت تغذیه، در کمیته تغذیه دانشگاه معین می‌شود و پس از تایید و ابلاغ معاون دانشجویی و فرهنگی دانشگاه به اداره تغذیه، قابل اجرا می‌باشد.

۳-۴- مسئولیت حفظ و نگهداری کارت تغذیه و پاسخگویی درخصوص مفقود شدن یا سوءاستفاده از آن بر عهده دانشجو می‌باشد.

دکتر سید حسن هاشمی
وزیر

دفتروزی

۳-۵- دانشجو در صورت قصور در حفظ کارت تغذیه خود، چنانچه کارت مفقودی به هر دلیل توسط هر شخصی مورد سوءاستفاده قرار گیرد، مشمول جرایمی خواهد شد که توسط کمیته تغذیه دانشجویی دانشگاه پیشنهاد و به تصویب شورای دانشجویی خواهد رسید.

۳-۶- در صورتی که کارت تغذیه توسط هر فردی به جز صاحب کارت استفاده شود، علاوه بر جرائم مطروحه در بند

«۳-۵» به مدت یک ماه برای هر وعده غذایی قیمت تمام شده غذا نیز از او اخذ خواهد شد و در صورت تکرار،

یک نیم سال از مزایای کارت تغذیه محروم خواهد شد.

۳-۷- در صورت مفقود شدن کارت تغذیه، دانشجو موظف است حداکثر ظرف مدت ۴۸ ساعت مراتب را بصورت مکتوب به اداره تغذیه گزارش دهد.

۳-۸- چنانچه دانشجو مفقود شدن کارت خود را به موقع اطلاع دهد، ضمن اعمال جریمه مربوط بند «۳-۵» می تواند از غذای دانشگاه مطابق قوانین این آیین نامه برخوردار گردد.

۳-۹- تحویل غذا به دانشجو با ارائه کارت تغذیه، در ساعات مقرر و در مکانی که هنگام رزرو غذا انتخاب نموده امکان پذیر است.

۳-۱۰- اداره تغذیه دانشگاه موظف است تا تحویل کارت تغذیه به دانشجو، پیش بینی و تمهیدات لازم برای تغذیه دانشجویان جدیدالورود اتخاذ نماید.

ماده ۴-ارایه سرویس تغذیه:

۱-۴- هر دانشجوی خوابگاهی می تواند با رعایت ضوابط آیین نامه حداکثر از سه وعده غذایی اصلی (صبحانه، نهار و شام) برخوردار شود. دانشجویان غیر خوابگاهی فقط مجاز به استفاده از وعده نهار هستند.

۲-۴- دانشگاه می تواند غذای دانشجویان بی بضاعت را پس از بررسی و تصویب کمیته تغذیه دانشجویان و تایید معاون دانشجویی و فرهنگی دانشگاه، رایگان نماید.

دکتر سید حسن هاشمی
وزیر

دفتروزی

۳-۴- صدور کارت تغذیه یا به هر نحو ارایه غذا به دانشجویان شهریه‌پرداز از قبیل دانشجویان پردیس بین‌المللی، بورسیه، دانشجویان غیر ایرانی غیر از دانشجویان شبانه در صورت وجود امکانات و تصویب کمیته تغذیه دانشجویی دانشگاه و با پرداخت قیمت تمام شده غذا بلامانع است.

۴-۴- دانشجویان شبانه از ماده ۳-۴ مستثنی بوده، تابع ضوابط راجع به دانشجویان روزانه می‌باشند.

۵-۴- دانشجویان میهمان می‌توانند برای استفاده از غذای دانشگاه فقط با پرداخت قیمت تمام شده از امکانات سالن غذاخوری دانشجویی استفاده نمایند.

۶-۴- ارائه غذا به اساتید، کارکنان و خانواده دانشجویان متاهل از محل اعتبارات مربوط به سرانه دانشجویی و فرهنگی ممنوع می‌باشد.

۷-۴- اداره تغذیه دانشجویان، تعهدی برای ارایه تغذیه به دانشجویان در بیمارستان‌ها یا مراکز درمانی ندارد.

۸-۴- اداره تغذیه باید به گونه‌ای امکان رزرو غذا را تعریف نماید که دانشجو بتواند حداقل غذای یک هفته خود را رزرو نماید.

۹-۴- حداقل مدت زمان لازم برای رزرو غذا ۷۲ ساعت و حداقل مدت زمان لازم برای لغو استفاده از غذای رزرو شده ۴۸ ساعت پیش از وعده غذای مورد نظر است.

۱۰-۴- این زمان بسته به شرایط و تصمیم کمیته تغذیه دانشجویی قابل تغییر است.

۱۱-۴- چنانچه دانشجویی غذا رزرو نموده ولی کارت تغذیه را فراموش کرده باشد و به سالن غذاخوری مراجعه نماید که هنگام رزرو غذا انتخاب نموده، از امتیازی تحت عنوان «ژتون فراموشی» برخوردار خواهد شد و غذای خود را دریافت می‌کند.

۱۲-۴- جریمه ژتون فراموشی معادل دو برابر ژتون عادی تعیین می‌شود. ژتون فراموشی حداکثر دو بار در هر ماه به هر دانشجو تعلق می‌گیرد و پس از آن قیمت تمام شده غذا از دانشجو دریافت خواهد شد.

۱۳-۴- دانشجویان در صورت رزرو غذا و عدم دریافت آن، تا دو بار در هر ماه معادل دو برابر قیمت ژتون به ازای هر وعده، جریمه می‌شوند و پس از آن معادل قیمت تمام شده غذا جریمه و مبلغ جریمه از اعتبارکارت تغذیه آنها کسر خواهد شد.

دکتر سید حسن هاشمی
وزیر

دفتر وزیر

- ۴-۱۴- اداره تغذیه مکلف است در زمینه تبعات ناشی از عدم دریافت غذای رزرو شده به دانشجویان اطلاع رسانی نماید.
- ۴-۱۵- چنانچه دانشجویی غذا رزرو ننموده باشد، می‌تواند از گزینه‌ای تحت عنوان «ژتون روز فروش» استفاده نماید. تبصره: این امکان، تنها در صورت وجود غذای مازاد و در نیم ساعت پایانی توزیع غذا در سالن‌های غذاخوری مهیا بوده و هزینه آن معادل سه برابر قیمت مصوب ژتون غذا خواهد بود.
- ۴-۱۶- تامین اعتبارات مربوط به تغذیه دانشجویان فقط برای دو ترم تحصیلی (ده ماه) تعیین شده و معاونت دانشجویی و فرهنگی دانشگاه‌ها موظف به تامین تغذیه دانشجویان در ترم تابستانی نمی‌باشند.
- ۴-۱۷- به غیر از ایام امتحانات دانشجویی و ایام ماه مبارک رمضان، ارائه غذا در روزهای جمعه و تعطیلات رسمی کشور امکان پذیر نمی‌باشد.
- ۴-۱۸- نرخ ژتون هر پرس غذای دانشجویی اعم از روزانه و شبانه معادل ۱۰٪ میانگین قیمت تمام شده هر پرس غذا می‌باشد که هر ساله توسط معاونت دانشجویی و فرهنگی وزارت تعیین و ابلاغ می‌شود.

ماده ۵- استاندارد های تغذیه در غذاخوری های دانشجویی دانشگاه :

- ۵-۱- میزان کالری روزانه ارائه شده به دانشجویان حداقل ۲۲۰۰ و حداکثر نباید بیشتر از ۳۱۰۰ کیلو کالری باشد.
- ۵-۲- توزیع درشت مغذی‌ها به شرح ذیل الزامی است:

- «۶۰-۵۵ درصد کالری» از کربوهیدرات‌ها (ترجیحا کربوهیدرات های کمپلکس)

- «۱۵-۱۰ درصد کالری» از پروتئین ها

- «۳۰-۲۵ درصد کالری» از چربی‌ها (ترجیحا چربیهای تک غیراشباع و چند غیراشباع)

- ۵-۳- ادارات تغذیه دانشجویان باید توجه نمایند، در برنامه غذایی روزانه غذاخوری‌های دانشجویی، ترجیحا بیش از ۱۱ واحد نان و غلات، ۹ واحد گوشت و حبوبات و ۹ واحد روغن و چربی لحاظ نشود.
- ۵-۴- تامین حداقل ۳ واحد لبنیات، ۳ واحد میوه جات و ۳ واحد سبزیجات در برنامه هفتگی تغذیه دانشجویان الزامی است.

دفعه وزیر

ماده ۶- رعایت کلیه ضوابط «شورای عالی امنیت غذا و تغذیه کشور»، مقررات و مصوبات مربوط به تغذیه دانشجویان و استانداردها و شاخص های مرتبط با امور تغذیه دانشجویی که از سوی وزارت ابلاغ شده است لازم الاجرا می باشد.

ماده ۷- نظارت بر حسن اجرای این آیین نامه و دستور العمل اجرایی آن به عهده معاونت دانشجویی و فرهنگی دانشگاه می باشد.

ماده ۸- این آیین نامه در ۸ ماده، ۵ تبصره و ۵۵ بند در تاریخ ۱۳۹۲/۱۱/۲۷ به امضای مقام عالی وزارت رسید و از زمان ابلاغ به مدت یکسال شمسی به طور آزمایشی لازم الاجراست.

دکتر سید حسن هاشمی
وزیر